

DEBATT

Kontakt oss: 70 12 00 00 debatt@smp.no

All utgivelse skjer i henhold til Sunnmørspostens publiseringsvilkår. Vi forbeholder oss retten til å arkivere og utgi i elektronisk form alt som er publisert i Sunnmørsposten. Dette gjelder også innsendt materiale, og innsendt stoff honoreres bare når det er avtalt. Vi forbeholder oss retten til å korte ned. Ubrukte innlegg returneres bare på anmodning.

KRONIKK/SYNSPUNKT:
E-post: debatt@smp.no
Maks 5.600 tegn inkl. mellomrom.
Vi forbeholder oss retten til å korte ned. Legg ved portrettfoto.

Utenriksministeren uklar om Israel

GAZA-KRIGEN

Det foregår en tragisk krig i Israel-Gaza, fremprovosert og nøye planlagt av Hamas, som bruker sivilbefolkningen som skjold, og sender tunnelterrorister inn i Israel for å drepe eller kidnappe jøder. Det er nødvendig med en våken debatt i norske media, for tendensen er å legge mest skyld på Israel for denne krigen. Også vår utenriksminister synes jeg er vag og uklar.

Krigen mellom Israel og Hamas er vonde saker. Men jeg ventet på at flere som kommenterer i media skal plassere skylden – både for krigen og for lidelsene til Gazas sivilbefolkning – der den hører hjemme, hos Hamas. Og bekreftelse Israels rett til å forsvare seg.

Jeg må innrømme at jeg synes det er mye tåketale, unntatt en del på venstresiden, som entydig fordømmer Israel! Men mange bruker mantraet «okkupasjonen», og fremstiller Israel som okkupasjonsstat. Da ligger det jo til rette for å «forstå» og kanskje endog forsvare Hamas sitt raketregn over Israel, deres tunnelterrorister, kanskje endog deres bruk av sivilbefolkningen som skjold; de forsvare jo bare «sitt land» mot okkupasjonen og aggressoren Israel. Derfor ser en hvordan en løgn (okkupasjonen) brukes til å forsvare Hamas sitt hat mot Israel og deres uttalte vilje at jødene skal vekke.

Men jeg kjenner en del til historien fra Israel ble knust av den romerske hærmakt til Israel ble

gjenopprettet 14. mai 1948. Intet annet folk har opprettet en stat i området i hele denne tiden. Jerusalem har aldri vært hovedstad for noe annet folk i den tiden.

Og vi kjenner til Israels forsvarskriger fra 1948. Bl.a. kastet de i 1967 ut Jordan fra en ulovlig okkupasjon av Judea og Samaria (såkalte Vestbredden). Jeg mener det er rett å si at Israel har en lovlig annektering av området i påvente av en fredsavtale med palestina-araberne.

Okkupasjonsmyten gjør så mye skade at den burde stikkes hull på. Hamas lever på å propagandere den for å reise motvilje mot Israel i Vesten.

Mens lille Norge i hovedsak krever at Israel skal forhandle med en motpart som ubendig ønsker deres død, så ser jeg en del andre statsledere internasjonalt som støtter Israels rett til bruke makt for å forsvare seg mot Hamas aggresjon: Obama, Merkel og Cameron; og Canadas statsminister Stephen Harper er endog veldig klar i sin støtte til Israels kamp mot terrororganisasjonen Hamas. Han sier blant annet: «Ingenting rettferdiggjør terroren til Hamas, som bruker menneskelige skjold for å fremme terror i regionen... (...) Solidaritet med Israel er den beste måten å få stanset konflikten på.»

Så kjære utenriksminister, vær modig og rettferdig i dine uttalelser, og støtt Israel i deres kamp mot terrorismen.

PER ARNE ÅKENES
Folkestad

ISRAEL-STØTTE: Den norske regjeringen bør være tydelig i sin støtte til Israels rett til å forsvare seg mot Hamas, mener forfatteren av dette innlegget. FOTO: SCANPIX

Sentralisering eller regior

KRONIKK

HARALD YNDESTAD
Professor, Høgskolen i Ålesund

HØGSKOLESTRUKTUR

Strukturen til høyere utdanning bestemmer forholdet mellom sentralisering og regional mobilisering. Den setter dagsorden for de nye kunnskapsområder som skal prege samfunnets videre utvikling.

Regjeringen skal nå legge fram en ny stortingsmelding om struktur i høgskolesystemet. Norge skal bli en ledende kunnskapsnasjon som løser globale utfordringer, og dekker samfunnets kompetansebehov, innenfor kostnadseffektive rammer. Kunnskapsminister Isaksen refererer til dilemmaet «Norge kan aldri bli billigst, men vi kan bli best». Han ber nå universiteter og høgskoler svare på hvordan de vil forholde seg til en konsentrasjon av fagmiljøer mot større enheter. Et tema med røtter tilbake til Hernes i 1993 og Stjerno-utvalget i 2008.

Arven fra Hernes. Gudmund Hernes lanserte ideen om Norgesnett. En lagdelt struktur med færre høgskoler, der alle var best i noe via knutepunkt. I 1994 ble 98 høgskoler til 26.

I Møre og Romsdal skulle sju høgskoler samles til en, men diskusjon om hovedadministrasjon, førte til at det ble tre. Norgesnett ble aldri realisert, av mangel på finansiering.

Lærdommen var at det er en illusjon å tro, at en sammenslåing til større enheter, kan løse ut nye midler til faglig nyskaping.

Arven fra Lillelun. Jon Lillelun tok over som minister i 1997. Han åpnet for at alle høgskoler kan tildele doktorgrader, dersom de kan tilby fem mastergrader og fire løp til doktorgrad. Det førte til at vi fikk universiteter i Stavanger (2004), Agder (2007) og Nordland (2011). Universitetene oppdaget at høgskolene hadde «tatt deres klær», og opprettet regionale samarbeidsnettverk. Høgskolene i Møre og Romsdal ble medlem av Vestlandsnettverk og et Midt-Norsk Nettverk mot Trondheim.

Møreuniversitetet. En samling av høgskolene i Møre og Romsdal ble tatt opp på nytt i 1998. Norgesnett var nå historie, og vi var i ferd med å få et A- og B-lag innen høyere utdanning. Samtidig økte presset fra nord og sør på høgskolene i fylket, som nå hadde tapt sitt regionalpolitiske moment som en robust enhet. Ideen om Møreuniversitetet ble så lansert som et felles faglig utviklingsprogram over en periode på 15 år.

Da temaet ble tatt opp til styrebehandling, valgte Molde å gå sin egen veg mot vitenskapelig høgskole. En status de fikk i 2010. Da saken ble tatt opp andre gang, var det Volda som gikk imot en samling. Volda valgte nå å orientere seg mot Sogn og Fjordane. Etter 20 år ser det ut som om ingen nå vil ta ansvar for en samling av høgskolene i fylket, og overlater det til en politisk vurdering i den kommende stortingsmelding.

Stjerno-utvalget. Det er uklart hva kunnskapsminister Isaksen vil bygge på. Det nærmeste vi har er Stjerno-utvalget fra 2008. De konstaterte at der ikke er noe klart skille mellom høgskoler og universiteter og foreslår

– Etter 20 år ser det ut som om ingen vil ta ansvar for en samling av høgskolene

Et mer mangfoldig eierskap i norsk nærir

STATLIG EIERSKAP

Havbruk er en av Norges viktigste næringer. Næringen preges av mange små og store bedrifter. Blant havbrukselskaper som Marine Harvest, Wilsgård Fiskeoppdrett og Firda Sjøfarmer finner vi også Cermaq. I motsetning til alle sine konkurranter er Cermaq deid av staten.

Det kan være gode grunner

for at staten er eier i enkeltelskaper, men jeg mener samtidig at privat eierskap er og bør være bærebjelken i næringslivet. Vi har over en halv million virksomheter i Norge. En overveiende andel av disse er eid av private. Når privat eierskap er hovedregelen i næringslivet, så er statlig eierskap unntaket. Derfor skal statlig eierskap begrunnes særskilt.

Staten skal utforme politikk og lover, være myndighetsutøver og føre tilsyn. Dette er statens viktigste oppgaver, også overfor næringslivet. Havbruksnæringen er velfungerende fra et markedspektiv. Det er mange selskap med norsk eierskap, og spisskompetanse er spredt rundt i mange selskaper. Det er ingen markedsmessige hensyn som tilsier at næringen